

چارچوب ابزار ارزشیابی تدریس

نسخه ۲۰۱۳

فؤیسنده: شارلوت دانیلسون

مترجمان:

دکتر منصور دهقان میشادی

استادیار گروه علوم تربیتی دانشگاه فرهنگیان

دکتر محمد ابراهیم قادری مقدم

دکتری علوم تربیتی پژوهشگاه حوزه و دانشگاه

دکتر رضا ساکی

دانشیار گروه علوم تربیتی دانشگاه شهید رجایی

اشارات یک

سرشناسه: دانیلسون، شارلوت، ۱۹۴۲ - م.

Danielson, Charlotte

عنوان و نام پدیدآور: چارچوب ابزار ارزشیابی تدریس / نویسنده: شارلوت دانیلسون؛ مترجمان: منصور دهقان منشادی،

محمد ابراهیم قادری مقدم، رضا ساکی

مشخصات نشر: یزد: تیک، ۱۴۰۰.

مشخصات ظاهری: ۱۴۴ ص.

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۷۴۹۶-۴۹-۹

وضعیت فهرست نویسی: فیبا

یادداشت: عنوان اصلی: The framework for teaching : evaluation instrument , 2013.

موضوع: تدریس -- ارزشیابی

موضوع: Teaching -- Evaluation

موضوع: برنامه ریزی آموزشی

موضوع: Educational planning

موضوع: محیط کلاس

موضوع: Classroom environment

موضوع: تدریس اثربخش

موضوع: Effective teaching

شناسه افزوده: دهقان منشادی، منصور، ۱۳۵۱ - مترجم

شناسه افزوده: قادری مقدم، محمد ابراهیم، ۱۳۶۴ - مترجم

شناسه افزوده: ساکی، رضا، ۱۳۴۱ - مترجم

رده بندی کنگره: LB۱۰۲۵ / ۳

رده بندی دیویی: ۳۷۱ / ۱۴۴

شماره کتابشناسی ملی: ۸۲۶۲۰۷

اطلاعات رکورد کتابشناسی: فیبا

www.ketab.ir

چارچوب ابزار ارزشیابی تدریس

نویسنده: شارلوت دانیلسون

مترجمان: دکتر منصور دهقان منشادی، دکتر محمد ابراهیم قادری مقدم، دکتر رضا ساکی

مدیر مسئول انتشارات: سیدحسین رضوی خوسفی

صفحه آرای و تنظیم: مریم سعادت

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۷۴۹۶-۴۹-۹

شمارگان: ۱۰۰ نسخه

چاپ: اول / تابستان ۱۴۰۰

قیمت: ۷۰۰۰ تومان

وب گاه انتشارات تیک: WWW.TICKPUB.IR

مرکز پخش:

تهران: میدان انقلاب، خ ۱۲ فروردین، خ شهید وحید نظری، پ ۹۹، طبقه دوم

تلفن ۶۶۹۶۲۳۵۵-۶ (۰۲۱) یزد: ۰۹۱۳۳۵۷۸۲۵۷ - ۳۸۲۸۱۲۷۸ (۰۳۵)

کلیه حقوق مادی و معنوی این اثر برای مترجمان و انتشارات تیک محفوظ است؛ و هیچ شخص حقیقی و حقوقی حق چاپ و تکثیر آن را به هر شکل اعم از فتوکپی، چاپ کتاب و... ندارد و متخلفین تحت پیگرد قانونی قرار می گیرند.

فهرست مطالب

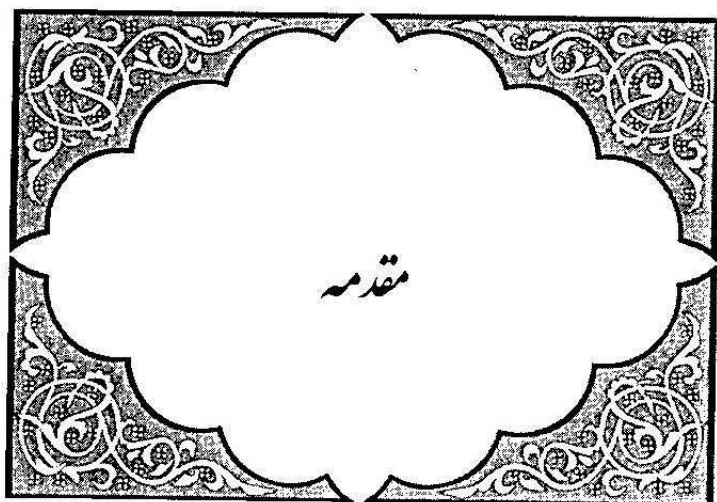
شماره صفحه

عنوان

۱	مقدمه
۹	دامنه ۱: برنامه‌ریزی و آماده‌سازی
۱۱	۱-۱: نشان دادن دانش محتوا و آموزش
۱۵	۲-۱: نشان دادن شناخت از دانش‌آموزان
۲۰	۳-۱: تنظیم پیامدهای آموزشی
۲۴	۴-۱: نشان دادن شناخت منابع
۲۸	۵-۱: طراحی آموزشی منسجم
۳۳	۶-۱: طراحی ارزشیابی دانش‌آموزان
۳۷	دامنه ۲: محیط کلاس درس
۳۹	۱-۲: ایجاد محیط احترام و تفاهم
۴۳	۲-۲: ایجاد فرهنگ یادگیری
۴۸	۳-۲: شیوه‌های اجرایی مدیریت کلاس درس
۵۳	۴-۲: مدیریت رفتار دانش‌آموز
۵۸	۵-۲: سازماندهی فضای فیزیکی
۶۳	دامنه ۳: آموزش
۶۵	۱-۳: ارتباط با دانش‌آموزان
۷۰	۲-۳: استفاده از تکنیک پرسش و بحث
۷۶	۳-۳: درگیری دانش‌آموزان در یادگیری
۸۲	۴-۳: استفاده از ارزشیابی در آموزش
۸۷	۵-۳: نشان دادن انعطاف‌پذیری و پاسخگویی
۹۱	دامنه ۴: مسئولیت‌های حرفه‌ای
۹۳	۱-۴: تأمل درباره تدریس

۹۷	۲-۴: نگهداری سوابق
۱۰۲	۳-۴: ارتباط با خانواده‌ها
۱۰۶	۴-۴: مشارکت در جامعه حرفه‌ای
۱۱۱	۵-۴: رشد و توسعه حرفه‌ای
۱۱۵	۶-۴: تبلور حرفه‌ای
۱۲۱	پیوست: ابزار ارزشیابی تدریس

www.ketab.ir

www.ketab.ir

چارچوب تدریس تنها توصیف ممکن از عمل نیست و جنبه‌هایی از مسئولیت‌های یک معلم که از طریق مطالعات تجربی و نظری به‌عنوان روش‌های ترویج بهبود یادگیری دانش‌آموزان مستند شده است را شناسایی می‌کند. این مسئولیت‌ها به دنبال تعریف چیزهایی است که معلمان باید بدانند و بتوانند آن را در حرفه خود انجام دهند.

نسخه ۱۹۹۶

ارتقاء عملکرد حرفه‌ای، چارچوبی برای تدریس، نتیجه تحقیقاتی است که توسط خدمات آزمون‌های آموزشی (ETS) برای توسعه Praxis III: ارزشیابی عملکرد کلاس درس که ارزشیابی مبتنی بر مشاهده معلمان سال اول به‌منظور صدور مجوز به آنان می‌باشد، انجام شده است و برای اولین بار توسط ASCD^۱ در سال ۱۹۹۶ منتشر شد. چارچوب تدریس این کار را با بررسی تحقیقات کنونی به‌منظور جمع‌آوری مهارت‌های تدریس مورد نیاز نه تنها توسط معلمان تازه کار بلکه توسط متخصصین با تجربه، گسترش داد.

این چارچوب به سرعت مورد پذیرش معلمان، مدیران، سیاست‌گذاران و دانشگاهیان به‌عنوان یک توصیف جامع از تدریس خوب قرار گرفت که شامل چهار سطح عملکرد، نامطلوب، مقدماتی، ماهر و ممتاز برای هر یک از ۲۲ مؤلفه، است.

نسخه ۲۰۰۷

هم‌چنین نسخه ۲۰۰۷ چارچوب تدریس به‌عنوان عمل ارتقاء حرفه‌ای، توسط ASCD منتشر شد که چند پیشرفت مهم را در برمی‌گیرد. مهم‌تر از همه، نتایج تحقیقات آموزشی انجام‌شده از سال ۱۹۹۶؛ را منعکس می‌کند این نتایج به‌طور کامل در ضمیمه گزارش آن «بنیاد پژوهشی» شرح داده شده است. علاوه بر این، نسخه ۲۰۰۷ شامل چارچوب‌هایی برای مشاغل تخصصی غیر از کلاس درس مانند کتابداران، پرستاران و مشاوران مدرسه است. این افراد، در حالی که به‌طور معمول بخشی از واحد همکاری و دادوستد معلم در یک مدرسه هستند، اما مسئولیت‌های بسیار متفاوتی نسبت به معلمان کلاس درس دارند. بنابراین، آنها به چارچوب خودشان نیاز دارند و به جزئیات کار خود متکی هستند. این چارچوب‌ها برای نشان دادن توصیه‌های سازمان‌های حرفه‌ای خود مانند انجمن کتابداران

۱- انجمن نظارت و توسعه برنامه درسی (Association for Supervision and Curriculum Development)

مدرسه نوشته شده‌اند، اما بر اساس ساختار مشابه با چارچوب تدریس: برنامه‌ریزی و آماده‌سازی، محیط مدرسه، تحویل خدمات (معادل آموزش) و مسئولیت‌های حرفه‌ای، سازماندهی شده است.

نسخه ۲۰۰۷ ساختار چارچوب تدریس نسخه سال ۱۹۹۶ را حفظ کرد؛ در هر دو مورد، کار پیچیده تدریس به ۴ دامنه و ۲۲ مؤلفه تقسیم می‌شود. علاوه بر این، هر مؤلفه از چند عنصر کوچک‌تر تشکیل شده است که به تبیین و تعیین جزئیات بیشتر مؤلفه‌ها کمک می‌کند. نام تعدادی از مؤلفه‌ها نیز به شرح زیر تغییر کرد:

۳-۱: «انتخاب اهداف آموزشی» به «تعیین پیامدهای آموزشی»

۶-۱: «ارزشیابی یادگیری دانش‌آموزان» به «طراحی ارزشیابی دانش‌آموزان»

۱-۳: «ارتباط واضح و دقیق» به «ارتباط با دانش‌آموزان»

۴-۳: «ارائه بازخورد به دانش‌آموزان» به «استفاده از ارزشیابی در آموزش».

۴-۴: «کمک به مدرسه و منطقه» به «مشارکت در جامعه حرفه‌ای»

بسیاری از این اصلاحات توضیح مفاهیم به زبان ساده‌تر بودند. به عنوان مثال، در مورد ۴-۴، عنوان قبلی به برخی افراد اشاره می‌کند که به مدرسه و ناحیه کمک می‌کردند و مسئولیتی فرعی بود و ارتباط یکپارچه‌ای با تدریس نداشت، در حالی که عنوان جدید «مشارکت در انجمن حرفه‌ای» نشان می‌دهد که این الزام حرفه‌ای ضروری است.

با این حال، اصلاحات طراحی ۱-۶ و ۳-۴ قابل توجه بود: در نسخه ۲۰۰۷ به وضوح طراحی ارزشیابی دانش‌آموزان (۱-۶) به دامنه ۱: برنامه‌ریزی و آماده‌سازی و استفاده از ارزشیابی در آموزش (۳-۴) به دامنه ۳: آموزش اختصاص یافت. این تمایزات در نسخه ۱۹۹۶ واضح نبود.

نسخه ۲۰۱۱

در سال ۲۰۰۹، بنیاد بیل و ملیندا گیتس، پروژه تحقیقاتی بزرگ اقدامات تدریس مؤثر (MET) را آغاز کرد، این اقدامات شامل ضبط ویدئویی بیش از ۲۳۰۰۰ درس بود که بر اساس ۵ توافق‌نامه مشاهده و مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت و نتایج آن تجزیه و تحلیل‌ها (همراه با اقدامات دیگر) به سنجش ارزش افزوده یادگیری دانش‌آموزان مربوط بود. هدف از مطالعه این بود که تعیین کند چه جنبه‌هایی از عمل یک معلم با سطح بالایی از پیشرفت دانش‌آموزان بیشترین ارتباط دارد.

چهارچوب تدریس یکی از مدل‌های این مطالعه در مقیاس بزرگ بود که آموزش (آنالین) و صدور گواهینامه صدها نفر از ناظران درگیر در ارزشیابی کیفیت تدریس درس را در برمی‌گرفت. برای انجام این وظیفه، لازم بود که ابزارهای اضافی برای کمک به آموزش ناظران فراهم شود تا بتوانند قضاوت‌های محکم و دقیق در مورد درس‌های تدریس شده، همان‌طور که در تعداد زیادی از درس‌های ویدئویی، نشان داده شده است، داشته باشند. ابزارهای اضافی شامل موارد زیر بود.

سرفصل و زبان موضوعی حتی محکم‌تر از نسخه ۲۰۰۷ بود. علاوه بر این، در نسخه سال ۲۰۱۱ سطح عملکرد به جای عنصر در مؤلفه‌ها نوشته شده است، درحالی‌که جزئیات کمتری را در برمی‌گیرد، سرفصل سطح مؤلفه‌ها تمام اطلاعات ضروری سطح عناصر را شامل می‌شود و جمع‌آوری داده‌ها و ارزشیابی با استفاده از آنها بسیار ساده‌تر از سطح عناصر است.

«ویژگی‌های مهم» برای هر سطح عملکرد از هر مؤلفه، این ویژگی‌های اساسی دستورالعمل‌های ضروری را برای ناظران فراهم می‌کند تا عمل را بین سطوح مجاور تشخیص دهند. آنها در آموزش و کار واقعی مشاهده و ارزشیابی، ارزش زیادی دارند.

«مثال‌های احتمالی» برای هر سطح عملکرد از هر مؤلفه، این مثال‌ها برای نشان دادن معانی سرفصل‌ها استفاده می‌شود. با این حال، آنها باید برای آنچه در نظر گرفته شده: مثال‌های احتمالی باشند. هدف آنها این نیست که تمام شیوه‌هایی که ممکن است در سطح مشخصی از عملکرد در کلاس درس نشان داده شود را شرح دهند. این مثال‌ها به‌طور خاص برای هر درجه و موضوع ضرورت دارد. مثال‌های احتمالی به‌سادگی نشان می‌دهند که چه عملی ممکن است در چه سطحی قرار بگیرد.

این پیشرفت‌ها در چهارچوب تدریس، درحالی‌که در پاسخ به تقاضای مطالعه MET ایجاد شد، ارزش افزوده‌ای را نیز برای ابزار در تمام برنامه‌های کاربردی آن به وجود آورد. تمرین کنندگان متوجه شدند که پیشرفت‌ها نه تنها باعث می‌شود سطح عملکرد در یک کلاس درس برای هر یک از مؤلفه‌های چهارچوب آسان‌تر تعیین شود، بلکه همچنین به قضاوت‌هایی با اطمینان دقیق‌تر و ارزشمندتر، کمک می‌کند. همان‌طور که امتیازات معلم در ارزشیابی افزایش می‌یابد، افزایش دقت نیز کاملاً ضروری است.

ساختار نسخه ۲۰۱۱ مانند نسخه ۲۰۰۷ کاملاً تغییر نکرد؛ بنابراین، آن دسته از مربیانی که برای یادگیری زبان نسخه ۲۰۰۷ سرمایه‌گذاری کرده‌اند، به‌سادگی می‌توانستند

ابزارهای دیگری را برای کمک به کار چالشی کاربرد چارچوب تدریس در کلاس درس واقعی، به دست آورند.

نسخه ۲۰۱۳

دلیل اصلی انتشار نسخه ۲۰۱۳ چارچوب ابزار ارزشیابی تدریس، پاسخگویی به مفاهیم آموزشی استانداردهای مشترک الزامی دولت (CCSS) بود. از آنجایی که CCSS در اکثریت ایالت‌ها پذیرفته شده است، به نظر می‌رسد که این موضوع برای کشف آنچه این معنی در کلاس درس دارد، مورد بررسی قرار گیرد.

استانداردهای مشترک الزامی دولت CCSS، زمانی که به‌طور کامل اجرا شود، تأثیر عمیقی بر آموزش در امریکا خواهد داشت. آنها در ابتدا برای درگیری عمیق دانش‌آموزان با مفاهیم، مهارت‌ها و دیدگاه‌های مهم در سوادآموزی و ریاضیات، استفاده می‌شوند. آنها بر یادگیری فعال و نه منفعل دانش‌آموزان تأکید دارند. در همه زمینه‌ها، برای درک عمیق مفهومی، تفکر و استدلال و مهارت استدلال (دانش‌آموزانی که با منطق و شواهد موضع‌گیری و حمایت می‌کنند) ارزش زیادی قائلند.

به‌طور خاص، CCSS از توصیه‌های ویژه در زمینه‌های مختلف برنامه درسی به شرح زیر حمایت می‌کند:

- در^۱ (ELA) و سواد در همه زمینه‌ها، خواندن متن‌های کوتاه و تأکید بیشتر بر حوادث واقعی و تخیلی
- در ریاضیات، تمرکز بر موضوعات اصلی در سطح هر پایه متناسب با رشد تسلط و مهارت در کاربرد مفاهیم ریاضی

دامنه بحث CCSS چیزهایی است که دانش‌آموزان باید در مدرسه یاد بگیرند طوری که برای ادامه تحصیل و حرفه آماده شوند، آن‌ها گسترده‌ترین مفاهیم در زمینه‌های برنامه درسی و ارزشیابی هستند. معلمان و سیاست‌گذاران، باید بر اساس آن‌ها در برنامه‌های درسی و ارزشیابی‌های کلاس خود و منطقه، تجدیدنظر کنند و مواد آموزشی را برای حمایت از یادگیری جدید برگزینند.

اما معلمان نیز باید مهارت‌های آموزشی جدیدی را به دست آورند تا از طریق CCSS (استانداردهای مشترک الزامی دولت) چگونه زندگی کردن را به دانش‌آموزانشان بیاموزند.

تدریس برای درک عمیق مفاهیم، مباحثه و استدلال منطقی، اولویت بالایی در بسیاری از مناطق آموزش و پرورش و یا برنامه‌های آماده‌سازی نداشته است. در اکثر کلاس‌های درس، دانش‌آموزان در یادگیری خود نقش فعال ندارند و آنها (با احترام) تفکر همکلاسی‌های خود را به چالش نمی‌کشند. همه این‌ها انحراف بزرگی را نشان می‌دهند و بنابراین برای بسیاری از معلمان چالش بزرگی است.

اما مریانی که با چارچوب تدریس آشنا هستند بیشتر فلسفه CCSS که شبیه به مفاهیم اساسی این چارچوب است را تشخیص می‌دهند؛ بنابراین، محور چارچوب، درگیری دانش‌آموزان است که به‌عنوان «مشغول بودن» یا «انجام وظیفه» تعریف نشده، بلکه به‌عنوان «فعالیت فکری» تلقی می‌شود. فعالیت‌های یادگیری برای دانش‌آموزان ممکن است کارهای با دست «دست‌ورزی» باشد، اما همیشه باید مغز درگیر باشد. علاوه بر این، مشخصه سطح عمل ممتاز در چارچوب این است که معلمان قادر به ایجاد یک جامعه از یادگیرندگان هستند که در آن دانش‌آموزان بخش بزرگی از مسئولیت موفقیت درس را به عهده‌دارند؛ آنها پیشنهادات خود را ارائه می‌دهند، پیشرفت‌های خود را آغاز می‌کنند؛ یادگیری خود را طبق استانداردهای مشخصی بررسی می‌کنند و به‌عنوان منابع یادگیری برای یکدیگر عمل می‌کنند.

حال، با وجود یک فلسفه عمیق مشترک از تدریس و یادگیری بین CCSS و چارچوب، برخی مفاهیم خاص وجود دارد که می‌تواند به صورت سرفصل ساخته شود و این دو را به‌طور کامل باهم هماهنگ سازد. آن‌ها، به‌ویژه در دامنه‌های زیر اضافه شده‌اند:

• دامنه ۱: ۳-۱: تعیین پیامدهای آموزشی، ۵-۱: طراحی آموزشی منسجم و ۶-۱: طراحی ارزشیابی دانش‌آموزان

• دامنه ۳: ۳-۱: برقراری ارتباط با دانش‌آموزان، ۳-۲: استفاده از تکنیک پرسش و بحث، ۳-۳: درگیر کردن دانش‌آموزان در یادگیری و ۴-۳: استفاده از ارزشیابی در آموزش
اما از آنجاکه این چارچوب، یک ابزار عمومی قابل استفاده برای همه رشته‌ها است و CCSS از نظم و دقت خاص برخوردار است، بسیاری از پیشرفت‌های چارچوب در مثال‌های احتمالی، فراتر از سرفصل و یا ویژگی‌های مهم برای هر سطح از عملکرد قرار دارد.

خوانندگان دقیقی که عمیق با این چارچوب آشنا هستند، ممکن است برخی از اصلاحات جزئی را به زبان خود ملاحظه کنند؛ این امر، همان‌طور که در تجدیدنظر قبلی،

انجام شده، به منظور وضوح بیشتر است. تدریس کار بسیار پیچیده است و توصیف آن نیز چالش برانگیز است؛ هنگامی که بازخوردی در مورد کلمات و عبارات گیج کننده دریافت می کنیم، سعی می کنیم که اصطلاحات را اصلاح کنیم تا ابهام را به حداقل برسانیم؛ اما مریانی که با نسخه ۲۰۱۱ چارچوب آشنا هستند و «به این زبان صحبت می کنند» و ممکن است برنامه آموزشی و ارزشیابی آنلاین توسط تیچ اسکپ را انجام دهند، باید بدانند که هیچ کدام از این اصلاحات نمی تواند ارزشیابی تدریس درس های فیلم برداری شده را تغییر دهد.

www.ketab.ir